

Hallituksen esitys Eduskunnalle Perun kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Perun kanssa toukokuussa 1995 allekirjoitetun sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on vahvistaa taloudellista yhteistyötä Perun kanssa. Sopimuksen avulla halutaan luoda oikeudenmukaiset ja tasapuoliset edellytykset toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille toisessa sopimusmaassa. Samalla pyritään laajentamaan maiden välisiä taloudellisia suhteita ja kannustamaan sijoitusaloitteita.

Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräyksien hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytilanne

Peru tunnusti Suomen vuonna 1919 ja diplomaattisuhteet solmittiin vuonna 1963. Suomella oli suurlähettilään johtama edustusto Limassa vuodesta 1964 vuoteen 1991, jolloin se suljettiin valtionhallinnon säästötoimenpiteiden johdosta. Suomen ja Perun välinen yhteistyö oli 1970-luvulla ja 1980-luvun alkupuolella sangen monipuolista, mutta 1980-luvun lopulla terroristien toiminta ja sisäpoliittinen kaaos karkoitti ulkomaiset yrittäjät maasta ja kaikin tavoin vaikeutti yhteistyötä.

Nykyään Perun talous on jälleen vahvalla kasvu-uralla. Presidentti Alberto Fujimorin

elokuussa 1990 käynnistämä tiukka uudistusohjelma on taltuttanut inflaation tuhansien prosenttien vuosivauhdista kuluvan vuoden runsaaseen kymmeneen prosenttiin, ja tämän päivän Peru on yksi maailman nopeimmin kasvavista talouksista. Alkuvuodesta 1995 bruttokansantuote osoitti huimaa 11 %:n kasvua. Fujimori valittiin keväällä 1995 toiseksi viiden vuoden virkakaudeksi.

Tulevaisuus näyttää valoisalta. Suomalaisyrietykset näkevät Perun lupaavana markkina-alueena ja pitävät tarpeellisenä sijoittaa tuotannolliseen toimintaan. Kauppavaihdon ohella kiinnostusta tunnetaan yhteistyömahdollisuuksiin etenkin metsäsektorilla ja kaivosteollisuu-

dessä. Valtionyriyten yksityistäminen ja vanhojen teollisuuslaitosten teknologian uusiminen avaavat näkymiä myös laite-toimituksille.

Peru oli 1980-luvulla Suomen kehitysavun päävastaanottajamaita, kunnes maan sisäiset levottomuudet estivät tehokkaan kehitysyhteistyön jatkamisen. Kehitysapua suunnattiin tiekalustoon, paperitehtaan, kuorma-autoihin ja sähköistykseen. Perun saamista veloista 102 miljoonaa markkaa jäi maksamatta, ja olojen vakiintumisen myötä niitä on ryhdytty muuntamaan luontositoumuksiksi eli ympäristö- ja sosiaalimenoiksi. Samalla kehitysyhteistyön käynnistämistä uudelleen harkitaan.

Suomen ja Perun välinen kauppavaihto on ollut vaatimatonta ja Suomelle ylijäämäistä. Viime vuosien voimakkaan kasvunkin jälkeenkin Suomen viennin arvo vuonna 1994 oli 49,5 miljoonaa markkaa (erikoiskoneita, moottoriajoneuvoja, paperia ja pahvia) ja tuonnin 36,4 miljoonaa (malmeja ja metalliromua, tekstiilituotteita).

Suomen ja Perun välillä on voimassa vuonna 1964 allekirjoitettu viisumivapaussopimus (SopS 30/64) sekä vuonna 1965 allekirjoitettu sopimus taloudellisesta ja teknillisestä yhteistyöstä (SopS 48/65).

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset Egyptin (SopS 3/82), Bulgarian (SopS 40/85), Kiinan (SopS 4/86), Malesian (SopS 79/87), Sri Lankan (SopS 54/87), Unkarin (SopS 20/89), Puolan (SopS 24/91), Tshekin (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa SopS 73/91), Venäjän (tehty Neuvostoliiton kanssa SopS 58/91), Viron (SopS 104/92), Liettuan (SopS 119/92), Romanian (SopS 121/92), Latvian (SopS 5/93), Uzbekistanin (SopS 74/93), Ukrainan (SopS 6/94), Valko-Venäjän (SopS 89/94) ja Turkin (SopS 29/95) kanssa.

2. Sopimuksen valmistelu

Neuvotteluja Perun kanssa sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevasta sopimuksesta käytiin Helsingissä vuosina 1993–1994. Sopimus parafoitiin joulukuussa 1994 ja allekirjoitettiin Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1995. Sopimus noudattaa varsin tarkoin Suomen tekemää ehdotusta, jota oli valmisteltu ulkoasiainministeriön, asianomaisten sektoriviranomaisten ja talouselämän etujärjestöjen yhteis-

työnä. Valmistelussa käytettiin hyväksi alan uusinta kansainvälistä vertailuaineistoa ja seurattiin OECD-maiden ja entisten sosialistimaiden yhteisen Euroopan energiaperuskirjan valmistelutyön edistymistä erityisesti suorien sijoitusten osalta. Sopimusluonnos on toiminut mallisopimuksena muissa tämän jälkeen käydyissä sijoitusten suojaamista koskevissa sopimusneuvotteluissa.

Käsillä olevasta sopimustekstistä on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: valtiovarainministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, Suomen Pankki, Valtiontakuukeskus, Suomen Vientiluotto Oy, Suomen Ulkomaankauppaliitto ry, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto, Metalliteollisuuden Keskusliitto MET ja Keskuskauppakamari.

3. Sopimuksen merkitys

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli turvaa omien lakiansa ja säännöstensä puitteissa omalla alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun kaikissa tilanteissa. Tällaisiin sijoituksiin tulee soveltaa yhtä suosiollista kohtelua kuin omien sijoittajien tai kolmansien maiden sijoittajien osaksi tulee. Sijoitukset nauttivat toisen sopimuspuolen alueella suojelua ja turvaa asianomaisten oikeussääntöjen mukaisesti.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia voi pakolunastaa, kansallistaa tai muuten ottaa haltuun ainoastaan, mikäli toimenpiteeseen ryhdytään yleisen edun vuoksi, todellista korvausta vastaan ja asianmukaisin laillisin menettelyin, joihin ei saa sisältyä syrjintää. Jos sijoitukset kärsivät menetyksiä sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai viranomaisen toimenpiteistä, on vahinko hyvitetävä tai korvattava.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä tai sopimuspuolten välillä syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset välimiesmenettelystä.

4. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole valtion talouteen ulottuvia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet, kuten sijoitus, sijoittaja, tuotto, kansalainen, yhtiö ja sopimuspuolten alueet. Kolmansissa maissa sijaitsevista tytäryhtiöistä käsin tehdyt epäsuorat sijoitukset eivät kuulu sopimuksen piiriin.

2 artikla. Artikla sisältää yleisen periaatteen sijoitusten edistämisestä sopimuspuolten alueella sekä sitoumuksen suojella ja olla häiritsemättä sijoitusten toimintaa.

3 artikla. Artikla takaa sijoituksille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun, jonka tulee olla yhtä suosiollinen kuin omille sijoittajille tai mistä tahansa kolmannesta maasta tehdylle sijoitukselle myönnettävä kohtelu.

4 artikla. Artiklan mukaan voidaan tarvittaessa erottaa tulliliitot, vapaakauppa-alueet ja verosopimukset sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle.

5 artikla. Omaisuuden pakkolunastukselle asetetaan tiukempia edellytyksiä, kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Pakkolunastuksesta on suoritettava välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus markkina-arvon mukaan. Korvauksen suorittamisen viipyessä on sille maksettava kansainvälinen kaupallinen korko (Libor).

6 artikla. Artiklassa on määräykset siltä varalta, että ulkomaisille sijoituksille aiheutuu menetyksiä sodan, kansannousun tai muun selkkauksen johdosta. Näistä menetyksistä sopimuspuolet sitoutuvat maksamaan korvauksia tai muuten hyvittämään sijoittajaa yhtä suosiollisesti kuin minkä tahansa kolmannen maan sijoittajaa. Jos menetyksiä on aiheutunut viranomaisten toimenpiteistä kuten pakko-otosta, on aina suoritettava täysi korvaus.

7 artikla. Artiklan mukaan sallitaan sijoitusten pääomien ja tuottojen siirtäminen pois maasta markkinakurssiin, vapaasti vaihdettavana valuuttana ja viipymättä.

8 artikla. Jos sopimuspuoli tai sen valtuutama laitos on joutunut korvaamaan ei-kaupallisia vahinkoja, siirtyvät sijoittajan mahdolliset oikeudet maksajalle, eli tämä tunnustetaan sijaantulijaksi.

9 artikla. Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat tulee ensisijaisesti pyrkiä selvittämään neuvotteluilla. Jos sopua ei synny, voi sijoittaja alistaa riidan valtioiden ja toisten valtioiden

kansalaisten välisen sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta tehdyllä yleissopimuksella (SopS 4/69) perustetulle kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID).

10 artikla. Sopimuspuolten eli hallitusten väliset riidat sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta edellytetään ratkottavaksi neuvotteluilla. Jos ratkaisua ei synny, alistetaan riita jommankumman sopimuspuolen vaatimuksesta kansainväliseen välimiesmenettelyyn, johon kumpikin sopimuspuoli valitsee yhden välimiehen. Nämä valitsevat yhdessä kolmannen puheenjohtajakseen. Välimiesten päätös on lopullinen ja sopimuspuolia sitova.

11 artikla. Sopimus ei rajoita sellaisia oikeuksia tai etuja, joita sijoittaja nauttii kansallisen tai kansainvälisen oikeuden nojalla. Artiklan mukaan sopimusta sovelletaan myös ennen sen voimaantuloa tehtyihin sijoituksiin, mutta ei riitoihin, jotka ovat syntyneet ennen tätä ajankohtaa.

12 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta ja sen irtisanomisesta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sen hyväksymisestä. Se on voimassa viisitoista vuotta, minkä jälkeen se voidaan irtisanoa kahdentoista kuukauden irtisanomisajalla. Irtisanomisajan jälkeinen niin sanottu suoja-aika on samoin viisitoista vuotta.

6. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 5 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa tai kansallistaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määrätyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen pakkolunastuksen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista.

Hallitusmuodon 12 §:n 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta on säädettävä lailla. Artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta ovat osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 5 artiklan määräykset vaativat näistä syistä eduskunnan hyväksymistä.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että eduskunta hyväksyisi ne Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1995 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Perun tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Perun kanssa tehdyn sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1995 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Perun tasavallan hallituksen välisen sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin niistä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 1995

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

SOPIMUS**SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN
JA PERUN TASAVALLAN HALLITUKSEN
VÄLILLÄ SJOITUSTEN EDISTÄ-
MISESTÄ JA SUOJAAMISESTA**

Suomen tasavallan hallitus ja Perun tasaval-
lan hallitus,

haluavat vahvistaa taloudellista yhteistyötä
molempien maiden yhteiseksi hyödyksi sekä
ylläpitää oikeudenmukaiset ja tasapuoliset
edellytykset sopimuspuolten sijoittajien sijoit-
uksille toisen sopimuspuolen alueella,

tiedostavat, että sijoitusten edistäminen ja
molemmipuolinen suojaaminen suosii sopi-
muspuolten välisten taloudellisten suhteiden
laajenemista ja kannustaa sijoitusaloitteita,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla***Määritelmät***

Tässä sopimuksessa:

1. Käsite "sijoitus" tarkoittaa kaikenlaatuista
varallisuutta, jota sopimuspuolen sijoittaja on
sijoittanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen
alueella tämän sopimuspuolen lakien ja mää-
räysten mukaisesti, ja tarkoittaa erityisesti,
mutta ei pelkästään:

AGREEMENT**BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF FINLAND AND THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
PERU ON THE PROMOTION AND
PROTECTION OF INVESTMENTS**

The Government of the Republic of Finland
and the Government of the Republic of Peru
desiring to intensify economic cooperation to
the mutual benefit of both countries and to
maintain fair and equitable conditions for
investments by investors of one Contracting
Party in the territory of the other Contracting
Party,

recognizing that the promotion and recip-
rocal protection of investments favour the expan-
sion of the economic relations between the two
Contracting Parties and stimulate investment
initiatives,

have agreed as follows:

Article 1***Definitions***

For the purposes of this Agreement:

(1) The term "Investment" means any kind
of asset, established or acquired by an investor
of one Contracting Party in the territory of the
other Contracting Party in accordance with the
laws and regulations of the latter Contracting
Party, and in particular, though not exclusive-
ly, includes:

a) kiinteätä ja irtainta omaisuutta kuten myös omistusoikeuksia kuten kiinnityksiä, pantti- ja pidätys-oikeuksia, nautintaoikeuksia ja leasing-sopimuksella vuokrattua omaisuutta;

b) osakkeita, osuuksia, debentureja sekä muunlaista osakkuutta yhtiöihin ja yhteisyrityksiin;

c) oikeutta rahaan tai mihin hyvänsä suoritukseen, jolla on taloudellista arvoa;

d) henkistä omaisuutta kuten teknisiä valmistusmenetelmiä, toiminimiä, osaamista ja goodwilliä;

e) oikeuksia, jotka perustuvat lakiin, hallinnollisiin päätöksiin tai sopimukseen mukaanlukien oikeudet etsiä, kehittää, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

2. Muutos varallisuuden muodossa, jossa sijoitus on tehty, ei vaikuta sen luonteeseen sijoituksena.

3. Käsite "sijoittaja" tarkoittaa:

a) luonnollista henkilöä, joka on sopimuspuolen kansalainen sen lakien mukaisesti; ja

b) oikeushenkilöä, yhtiötä tai muuta organisaatiota, joka on perustettu sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti ja jonka toimipaikka on tuon sopimuspuolen alueella.

4. Käsite "tuotto" tarkoittaa sijoituksen tuottamaa rahaa ja siihen kuuluvat erityisesti, mutta ei pelkästään, voitto, korko, pääomatuotot, osingot, rojalit ja palkkiot.

5. Käsite "alue" tarkoittaa niitä maarajojen, niihin liittyvien merialueiden ja ilmatilan piiriin kuuluvia alueita, joihin nähden sopimuspuolella on oman lainsäädäntönsä ja kansainvälisen oikeuden mukaan täysivaltaiset oikeudet ja tuomiovalta.

(a) movable and immovable property as well as property rights, such as mortgage, lien, pledge, usufruct and leasing;

(b) shares, stock, debentures and other forms of participation in companies or joint ventures;

(c) title to money or any performance having an economic value;

(d) intellectual property, such as technical processes, trade names, know-how and goodwill;

(e) rights conferred by law, administrative decisions or under contract, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

(2) A change in the form in which assets are invested does not affect their character as investments.

(3) The term "Investor" means:

(a) any natural person who is a national of a Contracting Party in accordance with its laws, and

(b) any legal person, company or other organization constituted in accordance with the laws and regulations of a Contracting Party and having its seat in the territory of that Contracting Party.

(4) The term "Returns" means the amount yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees.

(5) The term "Territory" means the areas contained within the land boundaries, the adjacent maritime zones and airspace in which the Contracting Party exercises sovereign rights and jurisdiction in accordance with its legislation and international law.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen

1. Sopimuspuolet edistävät, yleisen ulko- ja maisten sijoitusten politiikkansa huomioon ottaen, toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia alueellaan ja sallivat tällaiset sijoitukset lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Sopimuspuolet varmistavat aina oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille eivätkä häiritse niiden johtamista, ylläpitoa, käyttöä, nau-

Article 2

Promotion and Protection of Investments

(1) Each Contracting Party shall, subject to its general policy in the field of foreign investments, promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall admit such investments in accordance with its legislation.

(2) Each Contracting Party shall at all times ensure fair and equitable treatment of the investments by investors of the other Contracting Party and shall not impair the manage-

tintaa tai myyntiä mielivaltaisilla tai syrjivillä toimenpiteillä.

3. Sopimuspuolet tutkivat, lakiensa ja määräystensä mukaisesti, myönteisessä hengessä toisen sopimuspuolen sijoittajien palveluksessa työskentelevien henkilöiden sekä heidän perhekuntiansa hakemukset, jotka koskevat ulkomaalaisten maahantuloa, maassa oleskelua ja työntekoa.

4. Toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille suodaan oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu ja ne nauttivat täyttää suojelua toisen sopimuspuolen alueella.

3 artikla

Sijoitusten kohtelu

1. Kumpikaan sopimuspuoli ei saa kohdella alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia vähemmän suosiollisella tavalla kuin ne kohtelevat omien sijoittajien sijoituksia tai tuottoja tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajien sijoituksia.

2. Kumpikaan sopimuspuoli ei saa kohdella alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajia niiden sijoitusten johtamisen, käytön, nautinnan tai myynnin osalta vähemmän suosiollisella tavalla kuin ne kohtelevat omia sijoittajiaan tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajia.

3. Sopimuspuolet eivät aseta sijoitusten tekemisen, laajentamisen tai ylläpitämisen ehdoksi suoritevaatimuksia, joilla vaaditaan tai pakotetaan sitoutumaan tuotettujen tavaroiden maastavientiin tai määrätään tavarat tai palvelut hankittaviksi paikallisesti tai asetetaan muita samankaltaisia vaatimuksia.

4 artikla

Poikkeukset

Tämän sopimuksen määräykset, jotka koskevat yhtä suosiollisen kohtelun myöntämistä toisen sopimuspuolen tai minkä tahansa kolmannen maan sijoittajille, eivät tarkoita sitä, että toinen sopimuspuoli olisi velvoitettu myöntämään toisen sopimuspuolen sijoittajille hyödyt kohtelusta, suosituimmuudesta tai erivapauksista, jotka johtuvat

ment, maintenance, use, enjoyment or disposal thereof through arbitrary or discriminatory measures.

(3) Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, examine in good faith applications of individuals working for an investor of the other Contracting Party, as well as members of their household, relating to the entry, stay and work of aliens.

(4) Investments by investors of one Contracting Party shall be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection in the territory of the other Contracting Party.

Article 3

Treatment of Investments

(1) Neither Contracting Party shall in its territory subject investments by investors of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of its own investors or to investments by investors of any third State.

(2) Neither Contracting Party shall in its territory subject investors of the other Contracting Party, as regards the management, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State.

(3) Neither Contracting Party shall impose performance requirements as a condition of establishment, expansion or maintenance of investments, which require or enforce commitments to export goods produced, or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar requirements.

Article 4

Exceptions

The provisions of this Agreement relative to the granting of treatment no less favourable than that accorded to the investors of either Contracting Party or of any third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from

(a) olemassa olevasta tai tulevasta tulliliitosta, yhteismarkkinoista tai vapaakauppa-alueesta, jonka osapuoli sopimuspuoli on tai, jonka osapuoleksi se saattaa tulla, tai

(b) kokonaan tai pääasiallisesti verotukseen liittyvästä kansainvälisestä sopimuksesta tai järjestelystä tai kotimaisesta lainsäädännöstä.

(a) any existing or future customs union, common market or free trade area to which the Contracting Party is or may become a party, or

(b) any international agreement or arrangement or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

5 artikla

Pakkolunastus

1. Toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia toisen sopimuspuolen alueella ei saa pakkolunastaa, kansallistaa tai ryhtyä vastaaviin toimenpiteisiin muutoin kuin sisäisiin tarpeisiin liittyvän yleisen edun vaatiessa. Toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ainoastaan syrjimättömyyden pohjalta ja ne tulee toteuttaa asianmukaisessa laillisessa järjestyksessä. Toimenpiteisiin tulee liittyä määräykset nopean, asianmukaisen ja tosiasiallisen korvauksen maksamisesta.

2. Tällaisen korvauksen on vastattava pakkolunastetun sijoituksen todellista markkina-arvoa välittömästi pakkolunastusta edeltävänä aikana tai ennen kuin tulossa oleva pakkolunastus tuli yleiseen tietoisuuteen sijoituksen arvoon vaikuttavalla tavalla.

3. Todellinen markkina-arvo on laskettava vapaasti vaihdettavassa valuutassa tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun ajankohdan vaihtokurssiin. Korvaukseen tulee myös sisältyä Lontoon pankkienvälisen tarjouskoron (Libor) mukainen korko pakkolunastuspäivästä maksamispäivään.

6 artikla

Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuolen sijoittaja, jonka sijoituksille aiheutuu menetyksiä toisen sopimuspuolen alueella sodasta tai muusta aseellisesta selkkauksesta, kansallisesta hätätilasta tai levottomuuksista, on oikeutettu saamaan toiselta sopimuspuolelta ennalleen palauttamisen, vahingonkorvauksen tai muun järjestelyn suhteen sellaisen kohtelun, joka vastaa toisen sopimuspuolen minkä tahansa kolmannen maan sijoittajalle myöntämää suosiollisinta kohtelua.

Article 5

Expropriation

(1) Investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalized or subjected to measures having the same effect except for a purpose which is in the public interest and related to the internal needs. The measures can only be taken on a non-discriminatory basis and carried out under due process of law. The measures shall be accompanied by provisions for the payment of prompt, adequate and effective compensation.

(2) Such compensation shall amount to the genuine market value of the investment expropriated at the time immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge in such a way as to affect the value of the investment.

(3) The genuine market value shall be calculated in a freely convertible currency at the market rate of exchange at the moment referred to in paragraph (2) of this Article. Compensation shall also include interest at the London Interbank Offered Rate (Libor) from the date of expropriation until the date of payment.

Article 6

Compensation for Losses

(1) Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency or civil disturbance shall be accorded by the latter Contracting Party treatment, as regards restitution, indemnification or other settlement, no less favourable than that which that Contracting Party accords to an investor of any third State.

2. Sen estämättä mitä tämän artiklan 1 kappaleessa on määrätty sopimuspuolen sijoittajalle, joka missä tahansa tuossa kappaleessa tarkoitettussa tilanteessa kärsii menetyksiä, jotka johtuvat sen sijoitusten tai niiden osan pakko-otosta tai tuhoamisesta saavat nopean, asianmukaisen ja tosiasiallisen korvauksen.

7 artikla

Maksujen siirto

1. Sopimuspuolet sallivat alueellaan olevien toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten osalta näihin sijoituksiin liittyvät rajoittamattomat maksujen siirrot alueelleen ja alueeltaan. Tähän siirtovapauteen kuuluu muun muassa alkuperäinen pääoma tai sijoituksen lopettamisesta syntyneet saatavat, tuotot, lainojen takaisinmaksuvarat, sijoituksen hallintokuluihin tarkoitetut varat, muun maan kansalaisuutta olevan sijoitukseen liittyen työskentelemään oikeutetun henkilöstön ansiot, riitojen ratkaisemisesta syntyneet maksut sekä tämän sopimuksen 5 ja 6 artikloissa mainitut korvaukset.

2. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut siirrot suoritetaan viipymättä ja vapaasti vaihdettavassa valuutassa siirtopäivänä vallitsevaan, siirrettävän valuutan välittömien kauppajen markkinakurssiin.

8 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen määräämä laitos suorittaa maksun takuun perusteella, jonka se on antanut toisen sopimuspuolen alueella olevan sijoituksen osalta, toinen sopimuspuoli tunnustaa edellisen sopimuspuolen sijaantulon sellaisesta sijoituksesta johtuviin oikeuksiin ja vaatimuksiin ja tunnustaa että edellinen sopimuspuoli on sijaantulon nojalla oikeutettu harjoittamaan sellaisia oikeuksia ja esittämään sellaisia vaatimuksia samassa määrin kuin alkuperäinen sijoittaja.

(2) Without prejudice to paragraph (1) of this Article, an investor of a Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses resulting from requisitioning or destruction of its investments or a part thereof, shall be accorded prompt, adequate and effective compensation.

Article 7

Transfer of Payments

(1) Each Contracting Party shall allow, with respect to investments in its territory by investors of the other Contracting Party, the unrestricted transfer of payments in connection with investments into and out of its territory. The free transfer shall, inter alia, include the initial capital or the proceeds from the liquidation of the investment, the returns, funds in repayment of loans, amounts appropriated for the coverage of the management expenses of the investment, earnings of personnel not being its nationals who are allowed to work in connection with an investment, payments arising out of the settlement of a dispute and compensation under Article 5 and 6 of this Agreement.

(2) Transfers under paragraph (1) of this Article shall be effected without delay and in a freely convertible currency at the prevailing market rate of exchange on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.

Article 8

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under a guarantee it has granted in respect of an investment in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognize the assignment to the former Contracting Party of all the rights and claims resulting from such an investment, and that the former Contracting Party is entitled to exercise such rights and enforce such claims by virtue of subrogation, to the same extent as the original investor.

9 artikla

Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat

Article 9

Disputes between an Investor and a Contracting Party

1. Tämän sopimuksen mukaisia sijoituksia koskevat riidat sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välillä ratkaistaan, mikäli mahdollista, sovinnollisesti riidan osapuolten välillä.

2. Mikäli riitaa ei sovinnollisesti ole ratkaistu kuuden kuukauden kuluessa siitä kun sovintomenettelyä pyydettiin, on riita toisen osapuolen vaatimuksesta alistettava sovittelu- tai välimiesmenettelyyn Sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka on perustettu 18 päivänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatulla yleissopimuksella valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisen sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta. Sijoittajalla on oikeus valita ratkaisumenetelmäksi joko sovittelu tai välimiesmenettely.

(1) Any dispute between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party relating to an investment under this Agreement shall, as far as possible be settled amicably between the parties to the dispute.

(2) If such a dispute has not been settled amicably within six months from the date at which amicable settlement was requested, the dispute, at the request of either party to the dispute, shall be submitted for settlement by conciliation or arbitration to the International Center for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), under the 1965 Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States. The investor has the right to choose whether conciliation or arbitration is the method of settlement.

10 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

Article 10

Disputes between the Contracting Parties

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, on, mikäli mahdollista, ratkaistava neuvotteluilla.

2. Jos riitaa ei näin ole saatu ratkaistua kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvotteluja vaadittiin, on riita toisen sopimuspuolen vaatimuksesta alistettava välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

3. Välimiesoikeus asetetaan kutakin tapausta varten erikseen. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden jäsenen, ja nämä kaksi jäsentä sopivat kolmannen maan kansalaisesta puheenjohtajakseen, jonka sopimuspuolet nimittävät. Jäsenet on nimitettävä kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin kirjallinen ilmoitus tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti vaatimuksesta esitettiin.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleen määräaikoja ei ole noudatettu, sopimuspuoli voi muun asiaan vaikuttavan sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä suorittamaan tarvittavat nimitykset. Jos presidentti on estynyt suorittamasta tätä tehtävää, pyydetään virkaiältään vanhinta presidentin sijaista suorittamaan nimitykset.

(1) Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled through negotiations.

(2) If a dispute has not thus been settled within six months from the date at which negotiations were requested, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitration tribunal.

(3) The arbitration tribunal shall be constituted for each individual case. Each Contracting Party shall appoint one member, and the two members shall agree upon a national of a third state to be appointed Chairman by both Contracting Parties. The members shall be appointed within two months and the chairman within four months from the date of the written notice containing the request under paragraph (2) of this Article.

(4) If the time limits specified in paragraph (3) of this Article have not been complied with, either Contracting Party may, in the absence of any relevant agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is prevented from discharging this task, the most senior deputy of the President shall be invited to make the appointments.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelytavoistaan ja tekee päätöksensä äänten enemmistöllä. Kumpikin sopimuspuoli vastaa oman jäsenensä kustannuksista sekä omasta edustuksesta välityksien käsittelyssä; puheenjohtajan sekä kaikkien muista kustannuksista sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin, ellei välimiesoikeus toisin päättä. Välimiesoikeuden päätökset ja tuomiot ovat lopullisia ja molempia osapuolia sitovia.

11 artikla

Sopimuksen soveltaminen

1. Tämä sopimus ei millään tavalla rajoita niitä oikeuksia ja etuja, joita sopimuspuolen sijoittaja nauttii kansallisen tai kansainvälisen oikeuden nojalla toisen sopimuspuolen alueella.

2. Tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin sekä ennen tämän sopimuksen voimaantuloa että sen jälkeen tehtyihin sijoituksiin, mutta ei sijoituksia koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet, tai sijoituksia koskeviin vaateisiin, jotka on selvitetty ennen sen voimaantuloa.

12 artikla

Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jolloin sopimuspuolten hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden perustuslailliset edellytykset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

2. Tämä sopimus on voimassa viisitoista vuotta. Sen jälkeen se on voimassa kaksitoista kuukautta siitä päivästä lukien, kun sopimuspuoli on kirjallisesti ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle päätöksestään irtisanoa tämä sopimus.

3. Niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen sitä päivää, jolloin tämän sopimuksen irtisanomisilmoitus tulee voimaan, 1–11 artiklojen määräykset ovat voimassa vielä viisitoista vuotta tuosta päivästä lukien.

Tämän vakuudeksi allemerkityt siihen asianmukaisesti valtuutettuina ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

(5) The arbitration tribunal shall determine its own procedures and take its decisions by a majority of votes. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member and its own representation in the arbitration proceedings; the cost of the chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties, unless the arbitration tribunal decides otherwise. The decisions and awards of the arbitration tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties.

Article 11

Application of the Agreement

(1) This Agreement shall in no way restrict the rights and benefits which an investor of one Contracting Party enjoys under national or international law in the territory of the other Contracting Party.

(2) This Agreement shall apply to all investments, whether made before or after its entry into force, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose, or any claim concerning an investment which was settled before its entry into force.

Article 12

Final Clauses

(1) This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the day on which the Governments of the Contracting Parties have notified each other that their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

(2) This Agreement shall remain in force for a period of fifteen years. Thereafter it shall remain in force until the expiration of twelve months from the date that either Contracting Party in written notifies the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement.

(3) In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Articles 1 to 11 remain in force for a further period of fifteen years from that date.

In witness whereof the undersigned, duly authorized to this effect, have signed this Agreement.

Tehty Helsingissä 2 päivänä toukokuuta 1995 kahtena suomen-, espanjan- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintaeroavuuksissa on kuitenkin englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Done at Helsinki on 2 May 1995 in duplicate in the Finnish, Spanish and English language all three texts being equally authentic. In case of divergency of interpretation the English text shall prevail.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

For the Government of
the Republic of Finland

Perun tasavallan
hallituksen puolesta

For the Government of
the Republic of Peru